

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β' Γενικού Λυκείου
Γενικής Παιδείας

Σάββατο 08 Απριλίου 2023 | Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α'

Μια καθόλου ήπια δεξιότητα

[Το άρθρο της Τασούλας Καραϊσκάκη δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «Καθημερινή» στις 28 - 3 - 2021 και αναφέρεται στην τηλεργασία.]

Η εργασία από απόσταση εκτελείται κατά βάση στην οικογενειακή εστία, αλλά και επιτακτικά εκτός αυτής, σε ένα φθινό νοικιασμένο δωμάτιο στα πέριξ, στην καρότσα ενός ημιφορτηγού, στο γκαράζ ή στο δενδρόσπιτο του κήπου, καθώς είναι μια πολύ εύθραυστη διαδικασία, άμεσα επηρεαζόμενη από το περιβάλλον.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι δημιουργοί, δηλαδή εκείνοι με τη μεγαλύτερη εμπειρία εργασίας στο σπίτι, πάσχιζαν να δραπετεύσουν από τον οικείο χώρο, που τους παγίδευε. Ο Ντίκενς¹ ναι μεν εργαζόταν εντός του οίκου του, όμως απαιτούσε άκρα του τάφου σιωπή· ο Μπετόβεν συνέθετε κατά τους περιπάτους στην εξοχή· ο Στάινμπεκ²

1. Ντίκενς: Άγγλος μυθιστοριογράφος.

2. Στάινμπεκ: Αμερικανός συγγραφέας.

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

δούλευε στο ψαροκάικό του· η Μάγια Αγγέλου³ σε μικρά δωμάτια ξενοδοχείου· ο Ζαν - Πολ Σαρτρ⁴ στα καφενεία.

Δύσκολη υπόθεση η εργασία από το σπίτι. Διέβρωσε τη στεγανότητα των εργασιακών χωρικών ορίων, όμως θόλωσε τα σύνορα μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής. Μπορεί κανείς να μη χάνει χρόνο στη μετακίνηση, να ζει κοντά στην οικογένεια, να έχει ευέλικτο και παραγωγικότερο ωράριο και αυτονομία, να τρώει ένα υγιεινό μεσημεριανό, ωστόσο αρκετοί από εκείνους που παραμένουν στην τηλεργασία λαχταρούν ένα μεγαλύτερο σπίτι, ώστε να μη δουλεύουν από την κρεβατοκάμαρα, την κουζίνα, το σαλόνι με το μπες - βγες των παιδιών, τον ημιυπαίθριο, την αποθήκη. Συχνά διακατέχονται από το αίσθημα της απομόνωσης, της απουσίας από την εργασιακή ομήγυρη, της απομάκρυνσης από την ηθική του χώρου εργασίας ως κινήτρου απόδοσης. Νιώθουν να μαθαίνουν λιγότερα, να χάνουν την ψυχική ανάταση που φέρνει η κοινή προσπάθεια, τον δομημένο χρόνο (το 40% απασχολείται και κατά τον ελεύθερο χρόνο), νέες επαγγελματικές ευκαιρίες, ακόμη κι εκείνες τις μικροειδήσεις που δεν αναφέρει κανείς στις τηλεδιασκέψεις, τα διαλείμματα με τους συναδέλφους. Εμπειρίες που μόνο αναιμικά υποκαθιστούν τα εικονικά σαλόνια, τα διαδικτυακά πηγαδάκια, οι ψηφιακές πλατφόρμες για τηλεψυχαγωγία με συναδέλφους, οι ρουλέτες εταιρικών τηλεσυζητήσεων για διεύρυνση των επαγγελματικών γνωριμιών.

Η τηλεργασία είναι μια νέα ήπια δεξιότητα προς απόκτηση. Με επιπλέον ζητούμενα την ακραία αυτοπειθαρχία, την εγκατάσταση στο κέντρο του επικοινωνιακού γίνεσθαι, τις γνώσεις για υπέρβαση τεχνολογικών και άλλων αντιξοοτήτων. Αλλά και με ισχύουσες τις παλιές προϋποθέσεις: χώρο βολικό, ακμαίο ηθικό, ορίζοντες, δίκτυ εργασιακής προστασίας· εδώ κι εκεί δημιουργούνται ήδη στρατιές αναλώσιμων υποαμειβόμενων τηλεργαζομένων.

3. Μάγια Αγγέλου: Αμερικανίδα ποιήτρια, συγγραφέας, ηθοποιός, μουσικός και υπέρμαχος των πολιτικών δικαιωμάτων των μαύρων στις ΗΠΑ.

4. Ζαν - Πολ Σαρτρ: Γάλλος φιλόσοφος και λογοτέχνης.

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΚΕΙΜΕΝΟ Β'

Εφθαρμένον

[Το απόσπασμα προέρχεται από το διήγημα της Σοφίας Κλήμη - Παναγιωτοπούλου (1928 - 2001) «Το εφθαρμένον», από το βιβλίο «Εξομολογήσεις», εκδόσεις Σμυρνιακάκη Αθήνα 1990.]

«Τότε που τελειώναμε το μικτό γυμνάσιο σε κείνη τη μικρή πολιτεία του ακρότατου βορρά - τόσα χρόνια πίσω -, λίγοι μιλούσαν για Αθήνες και σπουδές στο Πανεπιστήμιο. Των πιο πολλών οι προσδοκίες ακολουθούσαν ταπεινή πορεία και σμιλεύονταν στα πρότυπα των γονιών μας. Κι ήταν να γίνουμε ο καθένας ένας καλός μαγαζάτορας, μια καλή νοικοκυρά — εννοείται μ' ένα άξιο παληκάρι στο πλάι της. [...]

Μερικών τολμηρών τα ονειράτα άγγιζαν τους μπάγκους της Τράπεζας. Τούτο ήταν τ' ανώτατο που μπορούσες τότε να σημαδέψεις: να γίνεις τραπεζικός. Τα 'φερε η ζωή, έγινα τραπεζικός. Ήταν πάρα πολύ αυτό για τη γενιά μου, πολύς θαυμασμός και πολύς φθόνος ξεσηκώθηκε καταπόδι μου, μα εγώ είχα πια καθίσει μπροστά στο αστραφτερό τεζιάκι — το γκισέ — της Τράπεζας και βολεύτηκα. Βολεύτηκα με τη θέση, μα δεν βολεύτηκα με τα νούμερα. [...]

Πέρασαν τα χρόνια. Τα λεφτά δεν σταμάτησαν ποτέ να στοιβιάζονται στους μπάγκους της Τράπεζας και να γιομίζουν με το χνώτο τους τα πνευμόνια μου. Η γνωριμία τους έγινε πια συνήθεια. Γιόμισα κι εγώ με την πείρα των ταμιακών συναδέλφων πως τα ξένα λεφτά είναι πάντα ξένα κι η καταγραφή των πολλών μηδενικών πίσω απ' τα νούμερά μου κατάντησε ρουτίνα. Όμως... Σιγά σιγά και μέρα τη μέρα άρχιζα να νοιώθω να με βαραίνει η φθορά. Η φθορά στην καρδιά, στα αισθήματα, τις προσδοκίες μου... Η φθορά στις σχέσεις με τους ανθρώπους, τους συναδέλφους, μ' αυτούς τους καθημερινούς «πλησίον». Κι άρχισα να παρομοιάζω τον εαυτό μου με το χρησιμοποιημένο, το «εφθαρμένο» εκατομμύριο που, αφού — αστραφτερό φρεσκοτυπωμένο χαρτονόμισμα το 'ριξαν στη βιοπάλη, το ετοιμάζουν τώρα, το μετρούν, το δένουν, το καταγράφουν, το προορίζουν για την πυρά. Το πίστεψα πια στο τέλος πως ένα δεμάτι βρώμικα χιλιάρικά ήμουν, δεμένη σταυρωτά με το μιτάρι και την ετικέτα «εφθαρμένον». Μετρώντας στα φυλλοκάρδια μου, έβρισκα ξεφτισμένες όλες τις αξίες, τα ιδανικά, την όμορφη αρχή, τη χαρά της δουλειάς, τη συναδελφικότητα. [...]

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

Να τα μουτζώσεις, λέει, όλα, «μίαν ωραίαν πρωίαν», να λουστείς λευτεριά, να καταλάβεις επιτέλους ποιος είσαι. Ότι είσαι άνθρωπος με γνώμη, ιδέες, οντότητα. Να ξαναγίνεις «εσύ». Αυτό και μόνο, μα το σπουδαιότερο: Να ξαναβρείς τον εαυτό σου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

ΘΕΜΑ Α (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα

Να παρουσιάσεις συνοπτικά σε 60 – 70 λέξεις τις αρνητικές πτυχές της τηλεργασίας, σύμφωνα με τις πληροφορίες που περιέχονται στο Κείμενο 1.

Μονάδες 10

2ο υποερώτημα

Να αιτιολογήσεις τη χρήση των παραδειγμάτων ως τρόπου οργάνωσης του λόγου της συντάκτριας στη 2η παράγραφο του Κειμένου 1.

Μονάδες 10

3ο υποερώτημα

Στην 3η παράγραφο του Κειμένου 1 η αρθρογράφος επιδιώκει να προβληματίσει τους αναγνώστες σχετικά με την τηλεργασία. Να επισημάνεις 3 διαφορετικές γλωσσικές επιλογές (μονάδες 6) και να ερμηνεύσεις τη λειτουργία τους αναφορικά με τον σκοπό της αρθρογράφου (μονάδες 9).

Μονάδες 15

2023 | Απρίλιος | Φάση 3 | Διαγωνίσματα Επανάληψης

ΘΕΜΑ Β (μονάδες 30)

Συμμετέχεις σε μια τηλεοπτική συζήτηση με θέμα τις σύγχρονες μορφές εργασίας. Στην παρέμβασή σου επιθυμείς, ως τηλεεργαζόμενος, να ενημερώσεις το τηλεοπτικό κοινό και, ιδίως, όσους τηλεθεατές σκοπεύουν να ασκήσουν κάποιο επάγγελμα μέσω μεθόδων τηλεεργασίας για τις βασικές θετικές και αρνητικές συνέπειες που προκύπτουν από την εφαρμογή των μεθόδων αυτών στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου (350 – 400 λέξεις). Στην παρέμβασή σου αυτή μπορείς να αξιοποιήσεις δημιουργικά όσα στοιχεία του κειμένου 1 θεωρείς χρήσιμα

Μονάδες 30

ΘΕΜΑ Γ (μονάδες 20)

Να εντοπίσεις δύο αποσπάσματα με ειρωνικό ύφος στο κείμενο Β' (μονάδες 8) και να δείξεις πώς η ειρωνεία συμβάλλει στην ανάδειξη του θέματος του κειμένου (μονάδες 12).

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Δ (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις τη σχέση του προσώπου που πρωταγωνιστεί στην αφήγηση με την εργασία του, αξιοποιώντας τρεις σχετικές αναφορές στο Κείμενο 2. Να εκφράσεις τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με την ευχή που διατυπώνει στο τέλος του αποσπάματος. Οργάνωσε την απάντησή σου σε 120 – 150 λέξεις.

Μονάδες 15